

1. ΠΟΛΕΜΟΣ , ΑΥΤΟΣ Ο ΧΑΜΑΙΛΕΟΝΤΑΣ

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 22/09/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 22/09/2025

Σελίδα: 44

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Πόλεμος, αυτός ο χαμαιλέοντας

Πώς η σύγκρουση στην Ουκρανία λειτουργεί ως καταλύτης συνεχούς μετεξέλιξης των πολεμικών συρράξεων, κυρίως στον άξονα όπλα και τακτικές

REPORTS

Η πρόσφατη κρίση μεταξύ Πολωνίας και Ρωσίας με αφορμή την υπερπήδηση drones της δεύτερης στον εναέριο χώρο της πρώτης προκάλεσε, όπως ήταν βέβαια αναμενόμενο, πολλές και έντονες συζητήσεις. Προφανώς η κυρίαρχη αφορά την απειλή από τη Ρωσία για την ευρωπαϊκή ασφάλεια γενικότερα, αλλά και για ορισμένα κράτη, όπως η Πολωνία, ειδικότερα.

Το δεύτερο μεγάλο ζήτημα που ανέκυψε ήταν η χρήση μαχητικών τελευταίας τεχνολογίας για την κατάρριψη drones χαμηλής τεχνολογίας και κόστους. Αν και αυτό το σχήμα είναι σε έναν βαθμό απλουστευτικό, καθώς η χρήση των F-35 δεν έγινε γιατί δεν υπήρχε άλλη εναλλακτική επιλογή από τις χώρες του ΝΑΤΟ, αλλά περισσότερο και ως μια προβολή ισχύος και διαθεσιμότητας, ωστόσο σαφώς και αυτή η συζήτηση έχει νόημα. Είναι στην καρδιά της γενικότερης πολιτικής, στρατηγικής, επιχειρησιακής και επιστημονικής συζήτησης για τη μετεξέλιξη των πολεμικών συγκρούσεων, των δογμάτων και κυρίως των όπλων, αλλά και των ιδίων των στρατιωτών.

Οι νέοι πόλεμοι και τα νέα όπλα δεν είναι μια καινούργια συζήτηση. Δεν θα μπορούσε να είναι άλλωστε, απλώς ο πόλεμος, η αμυντική πολιτική και η αμυντική τεχνολογία, με την εξαίρεση λίγων χωρών, μεταξύ των οποίων και οι ΗΠΑ, δεν αποτελούσαν βασική προτεραιότητα και θέμα συζήτησης για χρόνια. Στην ΕΕ χαρακτηριστικά, το βάρος είχε πέσει

NEWS ANALYSIS
ΤΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΥ

στην έννοια και στην πολιτική της ασφάλειας, αλλά και στην πολιτική προστασία και τη διαχείριση κρίσεων, με την άμυνα, κυρίως στην ομπρέλα της εξωτερικής ασφάλειας, να αποτελεί μια μορφή αστερίσκου.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία, ως αποτέλεσμα της εισβολής της Ρωσίας, ήρθε για να τα αλλάξει όλα αυτά και να φέρει τον πόλεμο στη θέση που τον έβαζε η περίφημη φράση του Ηράκλειτου ως «πάντων πατέρα». Η αμυντική πολιτική κυριαρχεί πλέον στην ατζέντα όλων των κρατών και η ΕΕ για πρώτη φορά τρέχει με μεγαλύτερη ταχύτητα (θα δούμε βέβαια αν είναι αρκετή) προς την αμυντική ολοκλήρωση και τη Στρατηγική Αυτονομία.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία λειτουργεί ως καταλύτης συνεχούς μετεξέλιξης του πολέμου, κυρίως στον άξονα όπλα και τακτικές.

Στο ιδιαίτερος ενδιαφέρον βιβλίο «Beyond Ukraine: Debating the Future of War» (Πέρα από την Ουκρανία: Συζητώντας για το Μέλλον του Πολέμου, εκδ. Oxford University Press) οι επιμελητές Τιμ Σουέιζ και Τζέφρι Μάικλς χαρακτηρίζουν τον πόλεμο χαμαιλέοντα. Ένας εξαιρετικά εύστοχος προσδιορισμός.

Προφανώς η κύρια παράμετρος μετεξέλιξης του πολέμου είναι η τεχνολογία. Βρισκόμαστε άλλωστε σε μια φάση γεωπολιτικού τεχνολογικού ανταγωνισμού, με αιχμή την τεχνική νοημοσύνη. Ωστόσο, οι συγκρούσεις στην Ουκρανία, αλλά και στη Μέση Ανατολή, μας δείχνουν πως δεν πρέπει να βλέπουμε τον πόλεμο μονοσήμαντα, με μια γραμμική

τεχνολογική αναβάθμιση. Μπορούμε να μιλήσουμε για μια συνθήκη μετανεωτερικότητας, όπου τα αυτόνομα όπλα, που δεν χρειάζονται καν ανθρώπινο χειριστή, συνυπάρχουν ακόμη και με ξύλινα drones. Βλέπουμε επιθέσεις με υπερηχητικά όπλα και άμυνες με χειροκίνητα όπλα. Μια συνθήκη που είναι λογική, καθώς η τεχνολογική εξέλιξη συμβαδίζει με την ασυμμετρία και η δεύτερη αξιοποιεί κάθε εκδοχή εφευρετικότητας.

Σε αυτό το πλαίσιο το αμυντικό δόγμα, ο σχεδιασμός και οι αμυντικοί εξοπλισμοί πρέπει να έχουν υβριδικά και συνδυαστικά χαρακτηριστικά. Τα μαχητικά τελευταίας τεχνολογίας δεν υποκαθιστούν τα μη επανδρωμένα, αλλά μπορούν και πρέπει να λειτουργήσουν συμπληρωματικά. Η περίπτωση του Ισραήλ άλλωστε είναι χαρακτηριστική. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως ο κυβερνοπόλεμος είναι σήμερα περισσότερο κρίσιμος από ποτέ και μπορεί μια στοχευμένη κυβερνοεπίθεση να θέσει εκτός μια σειρά από αυτόνομα όπλα.

Εν τέλει δεν κρίνουν πάντα τα όπλα τον πόλεμο, όπως σπαιρωμένοι και ο Σουν Τζου στην «Τέχνη του Πολέμου»: «Εκείνο που έχει πρωταρχική σημασία στον πόλεμο είναι να επιτεθείς στην ίδια τη στρατηγική του εχθρού. Το δεύτερο καλύτερο είναι να διασπάσεις τις συμμαχίες του. Το τρίτο καλύτερο είναι να επιτεθείς στον στρατό του».

Ο Τριαντάφυλλος Κατραντάντος είναι δρ Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών, επιστημονικός συνεργάτης στο Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ).